

FOLK OG LAND

NR. 19 — 20. ÅRGANG

LØRDAG 23. OKTOBER 1971

LØSSALG KR. 2,-

DER SOM HER:

En fransk film med bud også til Norge

AV RALPH HEWINS

I 1968 viste Granada TV en hovedfilm med tittel «The Patriotic Traitor» — Den patriotiske forræder (Vidkun Quisling), som ble sett av omkring 10 millioner mennesker i Britannia. Men det står igjen å vise den i Norge, hans fødeland, hvor man skulle tro den ville ha betydelig interesse selv med dens mangelfullheter. For Norge har fått på halsen det internasjonale ukvemsord «quisling» og norsk samtidshistorie har fått en ny levefrist i løpet av de siste 7 år. Dessuten har nordmenn alltid interessert seg for hva utlendinger mener om dem — spesielt britene.

Hvorfor forsømmelsen i dette tilfelle? Er det fordi filmen er 50 % fair overfor Quisling og omkring 50 % nøyaktig? Eller kanskje etterkrigstidens norske «Establishment» fremdeles ikke kan fordøye en versjon av 1939—45 års historien som ikke fullstendig faller sammen med krigspropagandaen, etterkrigens «rettsoppgjør» og den nåværende maktfordeling?

Disse spørsmål er forårsaket ved fremkomsten av en fireogenhalf times fransk dokumentarfilm om krigstidssamarbeide med Tysk-

Selv Mendes-France innrømmer at 90 % av franskmennene ville ha stemt for Petain høsten 1940.

land. Den er kalt «Sorgen og medlidenheten», kortelig nevnt i FOLK OG LAND (11. sept. 71), men såvidt jeg vet har den ikke vært tillagt betydning i noe annet norsk medium. Hvorfor? Minner den for meget om tilsvarende forhold i Norge, som «the establishment» er for nærtagende og engasjert til å se i øynene? Ville en visning i NRK påskynde et krav om

en lignende film om norsk kollaborasjon?

Slik som man kunne vente i Norge, slik var det franske «establishment»s reaksjon forbeholden. Produsentene, Marcel Ophuls (sønn av Max, som laget La Ronde) og André Harris, hadde til å begynne med en avtale med ORTE (svarende til NRK og BBC), men senere påberopte ORTE seg at man ikke kunne avse tid til å vise en så lang film. Det fordømmer Sunday Times som «Censorship by inertia» (Treghetens sensur), en tek-

nikk mange nordmenn vil kjenne igjen.

Filmen ble derfor først vist i en liten venstrebredds kino. Der var den en så stormende suksess at den ble overflyttet til Champs Elysées i juni og har nå vært sett av titusener av mennesker.

Produksjonsledernes erklærte hensikt var å forsøke å «de-mystifisere nasjonal selvtilfredshet og sjåvinisme.»

De har tydeligvis hatt hell med seg. For filmen har alle-

(Forts. side 6)

Den siste mohikaner gir opp

Nå har «Landssvikkartoteket» havnet i kruttmagasinet på Akershus

For noen år siden ble det meddelt at nå var hele «landssvikarkivet», dvs. alle saksmappene fra hele Norges land samlet sentralt i Oslo. Og siden har vel glemslens slør vært kastet over både det og den fhv. «landssvikavdeling» som holdt til på Victoria Terrasse. Man formodet vel at de begge var gått over i den såkalte historien.

Men, slik kan man ta feil. Det viser seg at Landssvikavdelingen har levet et slags liv opp til denne dag og at arkivet ingenlunde har vært overgitt til historien — for ikke å si historiens dom —, men tvertimot har vært varetatt av en nidkjær, omenn pensjonert politimann, som i 1943 stakk av til Sverige og dermed vel i siste liten kom med i de «godes» rekker.

Det er VG som vet å berette dette. Det later jo til at dette blad er et slags organ for alle slags landssvikoppgjørspaktikanter og det er alltid vel underrettet når det gjelder hjemmefrontmuseer, landssvikpoliti, landssvikjakt og sådant mere. Mange mener riktignok at bladets redaksjon besidder mere interessant viten fra okkupasjonstiden, som det — forøvrig av forståelige grunner — holder tilbake, men det får nå stå hen.

Det er iallfall VG som nå vet å berette at «1400 meter landssvikere til Akershus fra

Victoria terrasse. 80.000 navn til kruttmagasinet.» Dette må vel være noe av en verdensrekord i landssvik, så Norge har da iallfall fått beholde en verdensrekord, selvom noen kanskje vil skumle om at det her må

**80 000
landssvik-
navn til
krutt-
magasin**

Endelig skal landssvikarkivet
finnes. For alle tidligere landssvikere
på Victoria Terrasse, 80 000 navn
flyttes i disse dager til — krutt-
magasinet på Akershus. (side 6)

Nu hvil deg borger, det er fortjent. Svenskesen avviker Landssvikavdelingen.

Det blåser storm over verden og det bærer mot stupet for menneskeheten. Alt grunnlag for alt liv holder på å bli rykket bort under oss av det rådende økonomisk-ideologisk-politiske system, slår Øystein Ulv fast i en artikkel «Mot stupet» på side 5.

HVORFOR SÅ TAUSE?

Det diskuteres stolpe opp og stolpe ned om hvorvidt Norge var i krig etter å ha kapitulert totalt eller ikke. Og det er jo vel og bra. Men det er merkelig og avslørende taust omkring et annet hovedspørsmål. Gang på gang har det både av norske og utenlandske historikere vært antydning at visse nordmenn uten hjemmel sluttet en avtale med England om britisk okkupasjon av norske havner, men det er taust som graven til disse beskyldninger. Og dog må disse nordmenn eventuelt ha begått landsforræderi av første klasse. Les artikkelen på side 5.

AV STOFFET FORØVRIG

nevner vi artikkelen om Likvideringslistene på side 5, I brennpunktet på side 2, en artikkel av Olaf Holm om «Parlamentarisme og demokrati» på side 3, Ungdomsstoffet på side 4 m.m.m.

dreie seg om den rene profesjonismen.

Riktignok disponeres, ifølge bladet, lokalene egentlig av Hjemmefrontmuseet — men Riksarkivet har fått låne kruttmagasinet som lager inntil videre. Så en kan altså trøste seg med at det er hos Riksarkivet en egentlig nå er havnet og ikke på ny hos Heimefrontens «rettsutøvere».

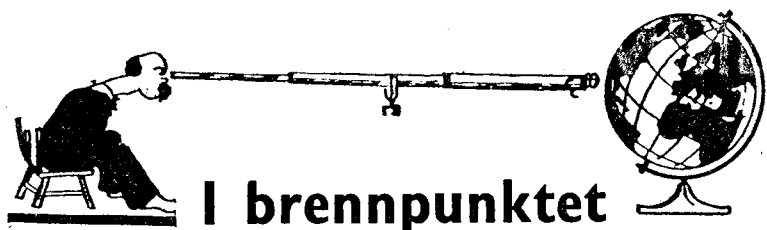
Slik beskriver ellers VG det over en hel side med bilder og utstyr:

«I alt ligger 1,4 kilometer arkivmapper fra landssvikoppgjøret i loft og kjellere på Victoria Terrasse. Arkivene inneholder mellom 60 000 og 80 000 navn, og omfatter dommer, etterforsk-

(Forts. side 7)

Franske frontkjempere på tysk side i Division Charlemagne. De gjorde en tapper og eksemplarisk innsats.

UTE

Det er vel litt av hvert som bør stå i brennpunktet både ute og hjemme i disse dage. Men ettersom vår kongelige lesemaskin i trontalen gjorde alt folket oppmerksom på at regjeringen gikk inn for at det ble holdt en europeisk «sikkerhetskonferanse» slik Sovjet ønsker det, så kan det kanskje være umaken verd å se litt nærmere på dette utslag av norsk partidemokratisk forvirring.

Vi har allerede for lenge siden pekt på at når alt kommer til alt, så er det bare Sovjet som kan ha noen slags glede av den form for «avspenning» som her lanseres. Nå ser vi at man også i en artikkel i MILITÆRT TIDSSKRIFT er inne på det samme og drøfter om NATO overhodet kan bestå hvis konferansen fører til en europeisk sikkerhetsavtale. Den vil jo eventuelt gå ut på amerikansk tilbaketrekning fra europeisk jord, og som alle vet er Vest-Europa, med eller uten almen oppslutning om EEC, for tiden både lite villig og også helt ute av stand til militært å hamle opp med Øst-Europa (Sovjet). Det vil altså bli å overgi seg på nåde og unåde til den russiske bjørns velvilje og ordholdenhet.

For Sovjet gjelder det selvsagt i øyeblikket å fremme illusjonen om avspenning og fredelig sameksistens mellom Vestens kapitalistiske stater og den aggressive kommunisme det selv representerer. Og når det er så avgjørende, så er det jo på grunn av striden med det Kina som mere og mere utvikler seg til en virkelig verdensmakt.

Man skal imidlertid være oppmerksom på at den «avspenning» Sovjet tar sikte på er å få i havn en sikkerhetsavtale som stadfester både Tysklands permanente tre- eller firedeling, som sikrer Sovjet rovet etter annen verdenskrig, og som gir det frie hender til aksjoner innen eget «interesseområde». (Romania, Jugoslavia).

Under enhver omstendighet er det iallfall fullstendig uforståelig og på grensen av blankt landsforræderi når tyske menn (selvom de er tidligere emigranter) kan spille ball med østblokken på disse vilkår. Ikke rart at man gav Jalta et annet navn da Willy Brandt nylig var kommandert dit for å lytte

til His Master Bresjnevs voice. For hadde det gått opp for tyskerne at det var i Jalta Tysklands skjebne ble avgjort også denne gang, ville det kanskje gått et lys opp for noen og hver. Om enn ikke i Norge, naturligvis. Det hørte jo til de «seierherrer» som tror at Europa (ibefattet Norge) er tjent med ødeleggelse av det virkelige Tyskland.

HJEMME

Ellers har man nok av egne problemer å stri med i Norge. Pynten på elendighetens kransekake var vel det budsjett som nylig ble lagt frem av Arbeiderpartiet med ny galopp mot høydene. Selv ikke den borgerlige regjering — med sparepartiet Høyre! — klarte å presentere noe riktig så ilde. Får Arbeiderpartiet dette igjennom — og vi tviler såvissst ikke på det — så måker staten til seg i skatter og avgifter 40 % av nasjonalinntekten. Man har tatt i så rundelig for å ha noe å gå på til nye ekstravaganser i stemmekjøpets tjeneste. Noen millioner mere enn det gis ut ifølge budsjettet, kalkuleres det med. Denne ekstra og unødvendige omdreining av skatteskruen forklarer vårt finansielle lys i Finansdepartementet som «inndragning av kjøpekraft» og det lyder jo svært så pent. Men når alt kommer til alt, så betyr det jo bare dette at man ropper folk for de penger de har tjent slik at de får mindre å kjøpe for. Det er da det alle folkets utsgere har gjort gjennom alle tider! Det var det man slo ihjel danske fogder for, det var det man laget fransk revolusjon for. Og det er da et meningsløst skuespill når LO på den ene side stadig krever lønnsforhøyelser, samtidig som det i tykt og tynt støtter et parti som «inndrar kjøpekraften».

Vi kan ikke se noen annen råd enn snarest mulig å bli kvitt disse forvrøvlede partipolitikere som rider det norske folk som en mare. Ellers må det da temmelig snart bære like ned i vrøvlets avgrunn.

Problemet er vel bare at det snart er like mange slike parasittpolitikere som det er skikkelige mennesker i dette land. Og er de ikke aktive partipolitikere, så er de statstjenestemenn ansatt av politikerne.

Politicus

Evita Perons lik gjenfunnet

Efter det militærkup som styrtet Argentinas tidligere president Juan Domingo Peron forsvant også det balsamerde lik av hans avdøde forgudede hustru Evita Peron. Hun var som en helgen for Argentinas fagorganiserte arbeidere og det har da også vært en kilde til evig indre uro dette med det forsvundne lik. Det var før kuppet utstilt i peronistlandsorganisasjonens hovedkvarter.

Dagens militærdiktatorer begynner imidlertid som kjent nå å bli mykere i knærne ansikt til ansikt med uro og økonomiske vanskeligheter. Det har til og med vært antydning at man ville tillate Juan Peron å vende tilbake til Argentina, hvor hans tilhengere fremdeles utgjør en mektig politisk opposisjon støtte av storparten av den argentinske fagbevegelse. Det er vel derfor kanskje et nytt oppmykningsstegn når dagsavisen «La Opinion» i Buenos Aires kan meddele at det forsvundne balsamerde lik av Evita etter militærkuppet i 1955 ble bragt hjemmelig til Bonn, hvor det ble begravet i haven til den argentinske sendemann. Nå skal imidlertid den argentinske militærattache ha bragt de dødelige rester av Evita Peron til Italia og derfra videre til Barcelona, hvor det skal være overlevert til Juan Peron. Han lever som kjent nå i eksil i Spania.

*

Månadsbladet FRIHUG-

Upolitisk og romsynt organ for sunn og nasjonal kultur, med artiklar om helse og samfundsspørsmål, spanande fylgjetongar, dikt m.m. Friit ordskifte om dei mest ulike emne: — Arspris kr. 40,-. Postgiro for bladpengar 80 821. Prøvenr. mot kr. 2,50 i frim.

Utgjevar: Erling Seim, Kinn

Norges høyst besynderlige krig

Ubehagelig opptrykk i trøndelagsbok

Vi har fått oversendt en liten bok fra noe som kaller seg Astor Forlag i Melhus. Forfatteren kaller seg Astor Nes og illustrasjonene er av Sture. Boken sier selv at den er en blanding av spøk og alvor. Vi må nok si at vi stort sett synes spøken er noe firkantet — hvis det da ikke skulle være oss som er det —, men vi har iallfall med stor fornøyelse lest om noe boken sier er «Hysj, hysj!» — «Samvittighets-spørsmål med dobbelt bunn.»

Man vil gjerne innlede til samtale om «Hysj-hysj-tida etter en glipp fra Administrasjonsrådets forhandlingsprotokoll. Det er vel enklest bare å gi noen punktvisesitater: Administrasjonsrådet ble proklamert 15. april -40»

Det er sikkert ikke behagelig lesning for de forstokkede «gode» det som der siteres av mindre godhet. Vi tar med etpar smakebiter:

«16. mai 1940: «Politimester Welhaven opplyste at når politiet hadde fulgt tyskeres pålegg om å inndra jødernes radioapparater uten å vente til saka var behandlet i overordnede instanser, var det fordi han mente politiet ikke hadde adgang til å sette seg imot et slikt pålegg og protester ikke ville nytte.»

«Politimesteren meddelte at alt var gjort for at norske urostiftere 17. mai skulle settes fast øyeblikkelig for å hindre sammenstøt med tyskerne og de følger det kan ha. De tyske tropper har sitt eget politi som holder streng justis blant soldatene.»

1. juli 1940: «Formannen foreslo at det ble nedsatt et utvalg til drøfting av den nyordning av departementene som det er tale om å innføre i samband med oppnevelsen av et Riksråd. Rådet var enig og nedsatte et slikt utvalg.»

19. august 1940: Statsfysikus Diesen la frem en sak om tyskernes idrettsutøving sammen med nordmenn (Midt under krigen altså! Vår bemerkning.) Det var fra tysk side kommet krav om slik idrettsutøving nå skulle ta til, og det var i første omgang tale om en landskamp Tyskland—Norge i fotball.

Arbeidernes Idrettsforbund hadde overfor Sosialdepartementet meddelt at man ikke på det hold hadde noe imot planen. Norges Landsforbund for Idrett hadde svart at de skulle gå med på det hvis det kom ordre fra Sosialdepartementet. — —»

20. august 1940: «Rådet mottok fylkesmann Gabriel-

sen og major Lindbäck-Larsen fra Nord-Norges administrasjonen.

De ville drøfte Nord-Norges sikkerhet mot øst.

Fylkesmann Gabrielsen meddelte at det i den senere tid var foregått store troppeoverføringer til Øst-Finnmark. Samtidig var det fra de tyske militære myndigheters side kommet krav om at riksveien straks ble fullført helt frem og holdt åpen for trafikk. Det ble hevdet at de ikke kunne ta hensyn til at det ble kostbart.

Gabrielsen mente at man måtte se i øynene at Nord-Norge på nytt kunne bli krigsskueplass og mente at norske interesser under den nuværende situasjon (Den pågående krig med Tyskland?) først og fremst gikk ut på å beskytte landet mot angrep fra øst, selv om man da måtte samarbeide militært (Uthevet av oss) med tyskerne. Dette var visstnok også den alminnelige oppfatning i Nord-Norge.

Major Lindbäck-Larsen konkluderte med at det var av stor betydning å få høve til å ha norsk militær beskyttelse av landsdelen ved siden av den tyske, og gjorde rede for de organisatoriske og militærtekniske sider av denne saka.»

O.

Astor Nes: Pratemisjonen.
Astor Forlag.

Friedrich Kuhfuss till det tysta ledet

Ett sorgens bud till alla sanna européer: Friedrich Kuhfuss död. Kamerat Kuhfuss var född i Tyskland och tillhörde det trofaste ledet kring Adolf Hitler. Efter kriget har han varit bosatt i Spanien och hade där ständiga förbindelser med nationalsocialister och fascister Europa rundt. Bl. a. med den sanne europén Johan v. Leers i Kairo.

Den 7. juni gick vår vän till det tysta ledet — och blev given sin hyllning i den spanska tidningen CEDANE, som utgav i anledningen därav ett speciellt minnesnr.

— Jag glömmar aldrig ett brev från denne ärlige patriot där han bl. a. skrev till min ringhet följande: «Det finns av Dig inte ett ord som icke är talat ut ur mitt djupaste hjärta. . . . Låt oss icke tappa modet, kampen skall tvivelsutan bli mycket hård, men de slutliga segrarna skall vara vi!»

Kamerat Kuhfuss minne lever ärat ock aktat.

S. Lundehäll

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

Professoralt vrøvl

Det er meget professoralt vrøvl en skal måtte høre før ørene faller av. Og her tenker vi for en gangs skyld ikke i første rekke på professor Magne Skodvin, ikke engang på Johs. Andenæs, skjønt Vårherre skal vite at vi ville hatt full dekning for vår karakteristikk også hos dem.

Nei, det er den mere fornemt tilbaketrukne, folkeretts-eksperten Frede Castberg vi har i tankene. For også han gjør fremdeles trofast tjeneste i legendens og historieforskningens vingård. Han har i år på Universitetsforlaget gitt ut i ny og «forbedret» utgave sin lille, ti år gamle bok «Juridiske stridsspørsmål». Hva han der skriver skal vi senere komme tilbake til i en omtale av boken, men vi har festet oss ved at dette norske folkerettslyset, som tydeligvis er så meget mere begavet enn virkelig anerkjente folkerettseksperter — han ville jo ikke vært norsk-norsk demokrat ellers — i sine høyst tvilsomme juridiske betenknninger også koster på seg dypsindige betraktninger over hvorledes så mange norske kvinner og menn virkelig kunne bli med i Nasjonal Samling. Han famler rundt i NS-folkenes barndom, i deres eventuelle personlige nederlag m.v. For er det ikke utrolig at de bar på en slik skjult aggressivitet at de ble medlemmer av dette aggressive parti?

Alvorlig talt, skal det aldri bli slutt på vrøvlet og denne jøssing«granskningen» av NS-folks indre sjelsliv og motiver? For det må da vel snart bare være den type «establishment»professorer vi her omtaler, som på basis av virkelige kjennsgjerninger finner aggressiviteten representert først og fremst i Nasjonal Samling.

Den virkelige samtidshistorie vet jo nemlig å berette at den store masse av NS-medlemmer tvertimot var ytterst fredelige og velmenende, folk som gjorde sin plikt under okkupasjonen og forsøkte å hjelpe landet og folket så godt de kunne under de forhold som det iallfall ikke var dem som hadde skapt. At for eksempel Hirden (som professoren kanskje sikter til?), provosert til det ytterste, til sine tider tok igjen med provokatørene, har lite med aggressivitet å gjøre. Det var unge, stolte menns naturlige reaksjon. De følte det som en plikt å forsvare det de trodde på.

Men hvorledes var det med gullguttene til professorene Skodvin, Andenæs og Castberg? Manglet det noe på aggressiviteten hos snikmorderne, sabotørene eller den hylende mobben som feiret gjenopprettelsen av «rettsstaten» i 1945? Manglet det noe hos norske flyvere i England som drepte for å drepe, skal en tro deres egne bekjennelser? Eller hos den bande jurister og politikere og pressefolk som drev sitt «rettsoppgjør» med henrettelser, mishandlinger og fengselsstraffer på ialt titusner av år?

Man må sannelig være norsk jøssingprofessor for å kunne servere slikt vrøvl og for å være så opportunt blind for de faktiske forhold.

Har De skaffet Dem Hedems bok?

KR. 18,— + PORTO, KR. 0,90

NS-flagget som populært flagg i Skåne

Men Svenske Dagbladet advarer med at det er «belastad»

Svenskene liker ikke riktig at skåningene i mangt og meget fremdeles føler seg som erobret land og at de på mange måter gir uttrykk for dette. Så det er ikke så rart at svensk presse griper til de underligste argumenter i den anledning. Nå er det skåningenes flagg som er «belastad» fordi det er identisk med Quislings (og Hulda Garborgs) rød-gule korsflagg. Vi klipper i Svenska Dagbladet:

«Den 'skånska flaggan' med sin röda duk ock sitt gula kors har onekeligen blivit populär i Skåneland. Men nu påpekar SvD i en artikel att Vidkun Quisling på sin tid använda samma flagga i Norge och hade stora planer på att den med tiden skulle ersätta den röd-vit-blå.

Det bör således inte vara särskilt lyckat att företa en semester i grannlandet med en bil där en Skåneflagga ingår i utsmyckningen. Misförstånd kan uppstå som förstör utflykten.»

*

Og slik tror man da vel kanskje for annen gang å ha avlivet det raud-gule krossflagget, som Hulda Garborg kalte det da hun i sin tid heiste dette gamle nordiske banner.

Den britiske Nürnberg-dommer for en høyere domstol

Presidenten ved seierherrenes domstol i Nürnberg, hvor man forsøkte å kaste et lovligheits skjær over dette at man avlivet den slagne motstanders politiske og militære ledere, briter Lord Oaksey, er død 90 år gammel. Er det så sant noen dom over de bortgangne, så må vel dette juridiske monstret få det hårdt.

Han var vel kanskje også selv klar over det, eftersom det i nekrologene anføres at «det var typisk for mannen at han aldri refererte til sin forferdelige oppgave» og nektet å skrive sine memoarer. Imidlertid kan man vel ikke komme bort fra sin fortid ved å stikke hodet i glemselens sand?

Britisk presse sparer ikke på ros og berømmelse over denne sin verdige representant i det makabre skuespill i Nürnberg, og det får nå stå hen. Men vi protesterer iallfall når en av avsene hevder at «han var vidt kjent for sin sans for sømmelighet i rettssalen.» Ialfall var det noe ganske annet som ble demonstrert i Nürnberg enn sømmelighet.

Parlamentarisme og demokrati

I.

Det var engang en troppsjef, som begynte sin instruksjon i skarpskytning med følgende ord til troppe: «Skarpskytning er interessant men fali'» Det samme kan visst sies om parlamentarismen.

II.

Etter nederlaget i den første verdenskrig gikk det tyske folk over fra keiserdømme til republikk. Den er alminnelig kalt Weimarerpublikken. I folket og dermed på Riksdagen oppstod der etterhånden ikke mindre enn 26 — seksogtyve — politiske partier, hvilket igjen førte til uendelig «bygdekrangel», som det er kalt her, og politisk evneløshet.

Et parti, Det tyske nasjonalsosialistiske parti, fikk etterhånden stadig større tilslutning til sitt program. Det endte med at partiet fikk absolutt flertall. Følgelig ble lederen overensstemmende med parlamentarismens spilleregler utnevnt til rikskansler. M.a.o. på demokratisk grunnlag. Folkets flertalls tillit beholdt han til sin død. Av den grunn grep mindretallet, hans motstandere, til et forsøk på å få ham fjernet ad utenomparlamentariske veier. (Det mislyktes som kjent).

III.

Det nasjonalsosialistiske parti vekket og brakte i løpet av utrolig kort tid det tyske folk ut av sin dvalestilstand etter verdenskrigen og frem igjen til sin tidligere stilling blant Europas nasjoner. Dette er blitt betegnet som et større under enn Ludvig Erhardts under i Vest-Tyskland etter den 2. verdenskrig.

Fremgangen førte til den 2. verdenskrig. Englands utenriksminister dengang forklarte det engelske folk, som til å begynne med stilte seg noe tvilsomt til den angitte grunn for krigserklæringen (Danzigs tilslutning til Das Reich, at det ikke var noe å slåss for) — at Eng-

land alltid hadde måttet føre krig mot en fastlandsmakt, hvis og når denne var blitt sterkere enn noen av de øvrige. Og at den angitte grunn i krigserklæringen kun var et påskudd.

IV.

Resultatet av den 2. verdenskrig sliter hele Europa med den dag i dag og forsåvidt også den avgjørende faktor dengang, USA, som kom til etterpå.

Overlege Scharffenberg sa engang: «Parlamentarismen er fordervelig». Den kan nok brukes til litt av hvert, for eksempel et ukristelig og ulovlig «retts»oppgjør.

Olaf Holm

Politikere og valgflesk

Vi mottok etterfølgende for sent til at det kunne trykkes før valgdagen, men det kan jo være rart også nå etterpå å gjøre seg kjent med de betraktninger en menig velger gjorde seg. Og så får vi da se hva det blir til med alle de fagre løftene. Det hører ellers med til historien at innlegget i god tid før valgdagen ble sendt DAGBLADET, der som kjent gjerne vil opptre som de misfornøydes håp og trøst, men heller ikke dette blad våget å trykke noe som kunne sære demokratiets bellige kuer. Her er innlegget:

De gyldne løfters tid nærmer seg. Kommunevalget står for døren. Etter intens sjarmtrening foran speilet vil politikerne begi seg ut på markedet for å fallby sine overdådige kolleksjoner av billig valgflesk. De vil sette igang sine veldige kjevemuskler for å fylle våre ører med gyldne løfter og velklingende fraser. Og de vil ikke forsømme å blotte sine tenner i fromme helgen-attityder når de blir fremvist til beskuelse på TV-skjermen. — I løpet av de kommende uker vil vi atter en gang få bekreftet hva vi forlengst vet: at store ord og fett valgflesk ikke sitter fast i halsen på norske politikere.

Når valget er over, og det ikke er nødvendig å spille Julenisse for stemmekveget, vil det tradisjonelle svik finne sted. Herrene med de veldige kjevemuskler vil skamløst svikte sine vidunderlige løfter så snart taburettene er sikret for de kommende år.

Var det ikke en tanke å gjøre det litt vanskeligere for politikerne å løpe fra sine løfter? Tenk om vi forlangte at løftene skulle avgis skriftlig, og med en fast tidsfrist for oppfyllelsen? — Da kunne vi kanskje vise alle ansvarsløse pratmakere hvem som egentlig bestemmer over taburettene.

R.N.

UNG PIKE

kan få hyggelig hybel mot 5 timers arbeide pr. uke. Ca. 1/2 times bussreise fra Oslo sentrum.

Bill. mrk. «Nær bussholdeplass» i dette blads eksp.

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Karl Johansgt. 23 — IV, tilv.

Telefon 33 49 00

FOR UNGDOMMEN

Red.: Per Borge

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring huset.

Hvorfor akkurat prof. Rasmussen?

Pressen har vært opptatt av debatt om hvorvidt Eidsvollssøylen skal reises eller ikke. Professor Wilhelm Rasmussen seiret i en konkurranse om det beste utkast til søylen. Søylen er ferdig, den ligger visstnok på en tomt, og man venter bare på klarsignalet til å reise den.

Søylen vil imidlertid ikke bli reist fordi professor Rasmussen var medlem av Nasjonal Samling og derfor, etter i første rekke bestemte politikeres mening, hadde en unasjonal holdning. Søylen er vel i rettferdighetens navn et minnesmerke over de begivenheter som fant sted i 1814, og ikke over professor Rasmussen selv.

Rasmussen var medlem av Nasjonal Samling, javel, Knut Hamsun var også det. Alle nordmenn trykker nå Hamsun varmt til sitt bryst for å kunne sole seg i hans glans og herlighet ettersom han også utenlands ansees som en åndens gigant. Det samme gjelder Christian Sinding. Der smiler man tilfreds i presse og kringkasting over det en David Monrad Johansen yter på sitt felt. Men Wilhelm Rasmussen skal fortsatt diskrimineres ut over døden. Hva i all verden har Rasmussens politiske syn med hans kunstneriske innsats å gjøre? Jeg skammer meg på disse «gode, norske politikeres» vegne!

Jernside

Gymnasiastfremstøt på negerfronten

Venstreforvirrede gymnasiaster skal gå igang med å samle inn penger til terroriserende opprørske negerbander igjen, og er forsåvidt i godt kirkelig selskap.

Ikke fullt så stor er oppslutningen lenger innen negerstatenes egen organisasjon OAU, som har stått bak aksjonene mot det hvite Sør-Afrika og de portugisiske besiddelser i Afrika — hvor det forøvrig ikke skjer noen «rasediskriminering». Nylig avla en av de prominente ledende svarte nasjonalister, barnelegen Hast-

ings Banda, Malavis president, et offisielt besøk hos premierminister Vorster i Sør-Afrika, til stor vrede og bestyrrelse for den krigerske Kaunda i Zambia — som riktignok selv er beskyldt for å hatt maskepi med Vorster. Elfenbenskystens president Houphet-Boigny krever åpent en «realistisk dialog» med Sør-Afrika og har også bebudet et offisielt besøk der. Og de fleste svarte stater i Afrika bryter hemmelig handelsboikotten og

importerer i smug varer fra Sør-Afrika og Rhodesia. Det gjelder bl. a. Kongo, Ghana, Nigeria og de fleste tidligere franske kolonier.

Så den svarte fronten bryter åpenbart sammen for realitetenes klare tale og Kaunda må vel skrinlegge for godt drømmen om den store svarte knipetangsbevegelsen sørover. Hvis da ikke de norske gymnasiasters oppslutning kan gjøre utslaget.

Er det ikke grenser for vrøvl i dette land? H.B.

Et budskap til oss:

Hva har vi i vente?

Med Svenska Dagbladet som kilde gjengir vi hvilke erfaringer man samlet ved National Institute of Mental Health i Bethesda i USA, der den amerikanske forskeren John B. Calhoun for tre år tilbake plasserte fire par hvite mus i et bur som var tre ganger tre meter stort. Buret var innredet med boliger, områder for sosialt samvær og steder hvor musene kunne hente seg all den mat og drikke de til enhver tid ønsket seg.

På musemanér formerte dyrene seg raskt, og etter kort tid var burets «sosiale» område bebodd av 14 storfamilier, som er en normal enhet i musesamfunnet og gjerne består av ca 10 voksne individer. Alle familied medlemmene var i fruktbar alder og formeringen fortsatte uhemmet. Når ungene som kom til verden på dette stadiet i befolkningseksplosjonen fylte 5 måneder og normalt burde blitt opptatt som voksne i en av de nevnte storfamiliene, fantes ingen plass mer til dem.

De anstrengte seg for å bli akseptert i «the establishment» men kun få hadde hellet med seg. De som måtte gi opp, meldte seg ut av samfunnet og dro seg tilbake for seg selv. De ble drop-outs. De okkuperte et inntil nu lite benyttet område hvor de oppholdt seg i ørkesløshet og bare forlot når de skulle spise eller drikke. De reagerte med voldsomme vredesutbrudd på ubetydelige hendelser og kunne derunder gå til angrep på sine nærmeste.

I storfamiliene fortsatte man imidlertid å produsere

unger inntil buret hadde en total befolkning på 2 200. For de siste generasjonene var forholdene naturlig nok langt vanskeligere enn for de første utstøtte. I den stadig økende trengselen hadde mødrene tilsvarende få muligheter til å ta seg av dem. Disse ungene ble således aldri psykisk fullvoksne. De ble etter hvert så maltilpasset at de hverken kunne gi uttrykk for seksuell eller aggressiv adferd. Dessuten var de stumme og kunne ikke med et pip tilgjenneglede, frykt eller gjenkjennelse. De var helt uten evne til kontakt.

Fysisk sett er de fremragende eksemplarer, med fin pels og harmoniske kropp, sier doktor Calhoun, men de fortjener bare ikke lenger å bli kalt for mus — de er levende døde. Mus — såvel som mennesker — tåler bare trengsel inntil en viss grense. Overskrides den, rammes de av stress.

I det sist forløpne år er det ikke født en eneste unge i buret og innbyggertallet er sunket til 1600. Samfunnet er dessuten dømt til undergang idet samtlige overlevende hunner er passert fruktbarhetsalderen.

Riktignok er ikke disse mus mennesker, sier doktor Calhoun, men jeg tror allikevel at deres skjebne har et budskap til oss. Det tror vi også så gjerne, det var blant annet derfor NS prøvde å snu flukten fra landsbygden mens det ennå var et snev av tid. Men det var bare bonderomantiske svermerier fikk man høre — demokratiske pratmakere har aldri vært særlig flinke til å

KAMPSANGER FRA DENGANG:

Efterfølgende sang for Vikingskolen var det adskillig fult i. Den taler om Rikshirden som «Standen som samfunnet bær» og gir uttrykk for adskillig selvfølelse.

31.

Her kommer Vikingskolen

- Her kommer Quislings soldater,
Solkorsets troende hær,
fulle av lengsler som fater,
:/: standen som samfundet bær' /:
- Her kommer Vikingskolen,
flirende jøssing: Gi akt!
:/: Fra Lindesnes helt opp til polen
står Rikshirden trofast på vakt./:

tyde skriften på veggen. De er neppe blitt flinkere med årene.

I.

Nok antifascisme?

Det later til at vesttyskerne etterhånden er blitt lei av den ensidige foringen med såkalt antifascistisk motstandsstoff. Iallfall artet det seg slik i våres da München bymuseum lanserte utstillingen «Antifascistisk motstand i Tyskland fra 1933 til 1945», at nesten ingen mennesker viste seg interessert i denne nye «dokumentasjonen».

Tross iherdig verving med rundskriv og annonser lykkedes man ikke i å påkalle interesse hos fler enn snaue

8000 personer. Selv ikke da det bayerske kulturdepartementet grep inn for å få skoleklasser til å troppe opp, hadde det den ønskede virkning. «Arbeidsutvalget til de bayerske forfulgte» må derfor med beklagelse melde at besøket hadde vært «måtelig lite».

Hva det tyske «synderfolket» vil pådra seg for slags behandling for denne utviste åndelige likegyldighet, vil vel de lokale massemedia gi prøver på i den nærmeste fremtid.

REDAKTØR PER BORGE vil fremtidig være å treffe i redaksjonen torsdage mellom kl. 14.15 og 15.15.

Den tyske «Bild-Zeitung» fremstiller situasjonen slik. Tekst: «Likner ikke barnet meg?»

SIEGFRIED:

Spørsmål man går utenom

Hadde ledende menn en forrædersk avtale med England om britisk okkupasjon før 9.4. 1940?

Våre samtidshistorikere av Skodvin-skolen er som kjent ivrige forsvarere av den historieskrivning som er autorisert av «the Establishment». Det er naturligvis også det som for tiden lønner seg best med tanke på karriere i det bortråtnende norske samfunn hvor hykleri og forfalskningen er satt i høysetet. På ett punkt bevares det imidlertid hårdnakket taushet, slik en også gjorde det da det gjaldt avtalen med tyskerne i Trondheim om avslutning av krigshandlingene helt til det ikke var mulig å tie det bort lenger. Og da grep man til bortforklaringer, understøttet av et norsk rettsvesen som selv har handlet så ilde i sammenheng med disse ting.

Det man nå tier om er den påstand som er fremkommet fra en rekke hold om at det forelå en avtale mellom iallfall endel bestemte norske menn og Storbritannia om en vestalliert okkupasjon av norske kystbyer og norske kommunikasjonsmidler. Det var som kjent forvisningen om at så var tilfelle, og at disse menn i og utenfor Nygaardsvoldregjeringen bak folkets rygg og i strid med egne høytidelige erklæringer holdt på å sette Norges skjebne på spill, som også var bakgrunnen for Quislings handlemåte. Noe som klart fremgår såvel av hans egen forklaring i retten som av Rosenbergs uttalelser i Nürnberg. Han hevdet der at Quisling oppsøkte ham allerede før verdenskrigen brøt ut og uttalte sin bekymring for Norges skjebne hvis det ble krig. Han fryktet for at Sovjet-samveldet — som da ennå ikke hadde sluttet noen av-

tale med Tyskland — i krigstilfelle ville besette Nord-Norge og de vestallierte Sør-Norge. Det er vel heller tvilsomt om den tyske partimann da kunne berolige ham.

Men hvorfor ties det så hårdnakket fra skodvinianernes side på dette punkt? Taushet og overveielser synes jo ellers ikke å være karakteristiske egenskaper i den leir. Så meget mere påfallende er dette som en slik — iallfall stilltiende — avtale er den eneste tenkelige forklaring på den manglende mobilisering, de manglende miner og det manglende vett som kjennetegnet Norge 9. april 1940.

Men om historikerne er tause og avisredaksjonene likeså i dette ensrettede, hjernevaskede land, så er det ikke til å unngå at gåten beskjæftiger offentligheten bak kulissene og imellom luftes i leserbrev o. l. i avisene. I AFTENPOSTEN engang ifjor klippet vi således dette innlegget undertegnet M.:

«Det var med stor interesse jeg 13. april leste Fr. R.s innlegg med overskrift «Den 9. april». Det kunne vært interessant å vite hvem det var som hadde plukket ut de som ble intervjuet i NRK ved den anledning. (Det kan vel ikke være så vanskelig å gjette?) Mange forbauset seg nok over hvorfor mobiliseringsordren ikke gikk ut straks man var klar over at en stor tysk flåte var på vei nordover. Hvorfor ventet man to døgn.

Noen dager før det braket løs, holdtes et hemmelig møte i Stortinget. Her ble forsvarsminister Ljungberg anmodet om å gi nasjonalforsamlingen en

oversikt over Norges militære slagkraft. Det ble en bedrøvelig historie. Forsvarsministeren uttalte at der hvor man hadde artilleri, var det mangel på ammunisjon, og der man hadde ammunisjon, var det mangel på kanoner. Det var bestilt kanoner, men disse ville man ikke få før om et år eller to!

Det eneste lyspunktet i forsvarsministerens redegjørelse, var Nord-Norge, hvor det virkelig var et noenlunde forsvar på plass.

Og ved en pressekonferanse på utenriksministerens kontor kort tid før krigsutbruddet haglet det med spørsmål til utenriksministeren. Det sentrale var dette med å legge ut miner, og utenriksministren ble spurt

(Forts. side 8)

ALEXANDER LANGE:

Okkupasjonstidens likvideringer

ET MØRKLAGT kapittel av norsk samtidshistorie om grove forbrytelser, som THE ESTABLISHMENT har nektet å undersøke i offentlig-rettslige former — ennsi å søke å bote på.

EN FORTEGNELSE MED ENKELTHETER

Vår medarbeider G.K. skriver:

«Søndagsbetraktninger»

For mange år siden så jeg en plakat med påskriften: «I som her indtræder, lade alt haab fare».

Jeg kom til å tenke på denne teksten, da jeg satte meg til skrivebordet for å arbeide med «stoffet». Teksten illustrerer nemlig meget godt den situasjon jeg er i nå for tiden.

For 3 år siden; da jeg begynte dette arbeidet, hadde jeg ennå igjen noen illusjoner om idealitet og menneskelig godhet. Nå — etter nesten 3 års vandring i denne «Dødsskyggens dal», er jeg fri for enhver følelse av den slags. Som et siste forsvillet forsøk på å få en rettside på dette, ga jeg meg ut på en reise. Det ble en underlig reise. Den førte meg til alle kanter av landet. Jeg så sol gå opp og ned, men hadde vanskelig for å godta at den lyste over både gode og onde.

Men ingen steder, dit reisen førte meg, fant jeg det søkte. I stedet fant jeg nye spor etter tragedier, som fjernet det som måtte være igjen hos meg av håp om å finne — om det så bare var — EN rettferdig.

ØYSTEIN ULV

MOT STUPET

Når fremtidige historikere (hvis de finnes) ser tilbake på vår tid vil særlig ett spørsmål stå sentralt for dem: Hva var det som gjorde at tidens ledere i de fleste nasjoner av betydning, med stor entusiasme kastet seg inn i kampen om alskens bagatellsaker, men tilsynelatende ignorerte det store, altoverskyggende problem? Jeg

tror det vil bli et problematisk spørsmål å gi et oppklarende svar på.

For hvordan skal fremtidens eventuelle mennesker svare når vi ikke selv er i stand til det. Ingen kan nemlig være uenig i følgende: Alt grunnlag for alt liv holder på å bli rykket bort under oss av de rådende økonomisk-ideologisk-politiske systemer, mens alle med makt over systemet ser i en annen retning og ser selvtfredse ut. Og hvis de kaster blikket i retning av katastrofen, mumles det om komiteer og vurdering for og mot.

Mennene med makt — i USA, Norge, Sovjet-Russland — har ikke forstått hva saken innebærer, hva det dypest sett gjelder. Et navn som Georg Bergstrøm er tydeligvis bare av akademisk interesse for politikere og folkemasser. Til tross for at Bergstrøm og en lang rekke andre seriøse naturvitenskapsmenn uimotsigelig kan slå fast at forgiftningen av luft, jord og vann, og utplyndringen av energikildene er kommet dithen at et sammenbrudd av våre samfunn er uunngåelig hvis utviklingen bare får holde frem et 20–30 år til. Nu er kanskje en undergang for våre eksisterende samfunns-systemer ikke så uendelig meget å gråte over, men hvis utviklingen får fortsette blir det umulig å utbedre skadene, der vil foregå katastrofale forverringer i selve livsmulighetene, alt fremtidig liv på vår klode vil være forkrøblet og for en stor del ødelagt. Det beklaglige er at dette ikke er hysteriske dommedagsprofetier, men iskalde, nøkterne fakta, som gir oss utsikter til en dommedag av en størrelsesorden som kristne profeter ikke har fantasi til å forestille seg.

Mens Bratteli, Nixon, Bresjnev, Brandt diskuterer pensjonsordning, valutaproblemer, utviklingshjelp, skattetableller og skolebygging, står kloden Tellus foran sin ødeleggelse. Massene lever videre, opptatt av sitt

(Forts. side 8)

Det var en tragisk skjebne som rammet den sympatiske oberst Ljungberg da han havnet i arbeiderpartipolitikernes klør og dessuten følte seg lojalt forpliktet til å dekke H VII.

(Forts. side 7)

En fransk film — —

(forts. fra side 1)

rede blitt en nasjonal og internasjonale suksess. The Sunday Times ofret (4. juli 1971) en side til anmeldelse av den og The Financial Times (15. sept.) en halv side — begge entusiastiske.

Førstnevnte sa: «Filmen er både rørende og forstyrrende. Men det er noe beroligende ved den passiviteten, til og med begjærighet som franske tilskuere tar imot visjonen av seg selv som de ser gjenspeilet i den.» (Er nordmenn mindre modne?)

Sistnevnte sier: «Hva filmene utvilsomt gjør praktfullt er å føye til meget livlige perspektiver, forutsatt at vi allerede har et omriss av bakgrunnen som disse kan illustrere. Slik kan det totale sammenbrudd i fransk moral etter invasjonssuksessen, og den pinefulle og forvridd vinglethet, debattene, politikernes og generalenes manøvrer i Bordeaux ikke fremstilles på annen måte enn med de nødvendige detaljer.» (Istedenfor Bordeaux kan man lese Hamar — Elverum — Nyberg-sund!)

The Financial Times fortsetter: «Bildene av flyktninger — bringer brennende tillive igjen den slags konkrete kjennsgjerninger som påvirket disse avgjørelser, og mere lys blir kastet gjennom de briljante tyske propagandafilmer — en av dem stiller de tøffe tyske tropper opp mot en stakkars tilsjasket, dansende algerisk gruppe i poilu-uniform, og spør hvem som er barbarerne — en annen av sprenge franske fanger, med tittel 'Engelske lorder kjemper til den siste franskmann.'»

The Sunday Times tilføyer: «Bare en minoritet var i Resistance gjennom hele okkupasjonen. Majoriteten av befolkningen forble «nøytrale». Mange var entusiastiske understøttere av inntrengerne.»

Noe som minner en om professor Jacob Worm-Müllers syn i «Norway revolts against Nazis»: «I juni og juli 1940 hadde tyskerne en sjanse til å komme til en forståelse med oss.» Og også om hvorledes 2 000 norske forretningsmenn styrtet til for å gå inn i Tysk-Norsk Handelskammer i 1940—43, ledet av Fridtjof Heyerdahl fra Siemens og den senere «Hjemmefront»!

Pierre Mendes-France, sosialist og eksstatsminister, som flyktet fra et tysk fengsel for å bombe sitt eget land som fri fransk flyver:

«Hvis det var foretatt avstemning sommeren eller høsten 1940, ville 90 % av

befolkningen ha stemt for Pétain, — — folket lyttet til dem som var antatt å være Frankrikes elite — og det var pétainismens stemmer. Pétain lovet å gjenopprette orden, sørge for at folk fikk mat, at franskmennene ville bli respektert av fienden. Han lovet at fangene ville bli brakt tilbake — —»

Er ikke det hva både Quislings regjeringer og Administrasjonsrådet hver forsøkte, hva storparten av nordmenn ønsket og hva the Royal Norwegian Government (på flukt og i eksil) forkludret? Hvem hadde rett?

«Ikke mange mennesker synes å ha lyttet til de Gaulle», fortsetter Mendes-France. «Selv de få som hadde hørt de Gaulle kringkaste (over BBC) trodde ikke på hans sak til å begynne med.»

Er ikke det sant også når det gjelder en stor del nordmenn vis à vis kong Haakon? De stemte for hans avsettelse for den europeiske krigs varighet, eksilregjeringen beklaget seg ofte bittert over sin mangel på kontakt og innflytelse hjemme (Se Unni Diesen). «Stockholmsgruppen», ledet av Mowinkel, betraktet Administrasjonsrådet som de facto regjering i praksis, til stor sorg for Nygaardsvold & Co., og planla å forsyne det med de norske skip «innefrosne» i Sverige. Selv «Kretsen» handlet som en internasjonal autoritet gjennom storparten av okkupasjonen, uavhengig av London og argumenterte tilslutt sterkt i favør av et hjemmefrontregime til avløsning av

Nygaardsvold når «befrielsen» kom.

The Financial Times understreker: «Kommunistpartiets rolle var adskillig mere innviklet enn Jacques Duclos' hule retorikk antydte.» Mendes-France sier i ST: «Det var forskjellige holdninger blant kommunistene. Det var noen som sluttet seg til Resistance temmelig tidlig, men andre gikk i virkeligheten ikke til aksjon før nazistene angrep Russland. Jeg kan si dem den nøyaktige datum: 21. juni 1941, dagen jeg unnslapp fra fengslet.»

Hvor likt det norske kommunistparti og dets venner i Arbeiderpartiet, som høylydt beklaget seg da de gjemte seg i Gudbrandsdalen og Tromsø, og også i London senere: «Dette er ikke vår krig!»

Eftersom Russland i virkeligheten var alliert med Tyskland i 1940 er det neppe overraskende at den britiske Secret Service undersøkte rommene til og beslagla pistolene til personer i periferien av Nygaardsvoldklikken — og utelukket norske kommunister fra leiren som ble benyttet av deres landsmenn ved Dumfries i Skotland. (Se på Unni Diesen). Norske kommunister ble til og med nekte visa av det nøytrale USA.

Det var ikke mange helter innen det ekstreme norske eller franske venstre i disse mørke dage i 1940—41.

Som i Quisling-filmen er uvitenheten og/eller make-ligheten til produsere av «Sorgen og medlidenheten» bemerkelsesverdig. Det sy-

nes som om selv velmenende fremstillere av dokumentarisk stoff fremdeles er blindet av forutfattede meninger og uimottagelige for moderne historisk forskning. Det er en slags samtidssykdom.

ST-anmeldelsen sier for eksempel: «Frankrike var det eneste okkuperte land hvis regjering ikke gikk i eksil» — en uttalelse bygget på «slutninger fra materialet» i filmen.

Hva med Danmark? Den danske regjering forble i embete med få personellforandringer inntil høsten 1943! Og den samarbeidet så trofast med tyskerne at det faktisk overdro danske krigsfartøyer til dem! Kong Leopold forble også i Belgia.

FT-anmelderen skriver igjen: «Frankrike var det eneste beseirede land som laget en traktat om fullt samarbeide med fienden», noe filmen sies å ha «gjort klart».

Hva med Norge? Man kan kanskje gjøre opphevelser over ordet «fullt». Men hvis «die gesamnten» Trondheims kapitulasjon av 10. juni 1940 ikke var helt «fullt samarbeide», så var den noe som var svært likt det.

Den norske overkommando påtok seg med autoritet fra kongen i statsråd og ved sin representant, general Ruge (forsvarssjef så vel som øverstkommanderende) å utbedre flyplassene for Wehrmacht, etablere en grensevakt under annenhånds tysk kommando (via fylkesmann Gabrielsen), overlevere alt militært utstyr fra hær, marine og flyvåpen og anlegg i god stand, underordne seg sensur og stille alle post- og andre kommunikasjonslinjer un-

der tysk kontroll. Det var dette som virkelig betød noe dengang.

Londonregjeringens politikk var, ifølge dets minister uten portefølje, Arne Sunde, å styrke Administrasjonsrådets hånd godt inn i siste halvdel av 1940 — ennå så langt som til å gå med på Rådets krav på norske skip strandet i Sverige. (Unni Diesen). Likevel kunne Rådet bare handle med tysk samtykke og skipene ville automatisk ha kommet under tysk kontroll.

Representerende største parten av de ledende personer som var blitt tilbake i Norge etter 8. juni 1940, fortsatte Rådet å samarbeide med Reichskommissar til midt i september. Ingen «Hjemmefront» ble koordinert før november 1944 — januar 1945, da Hitler klart hadde tapt krigen. Selv da var «Hjemmefrontens» aktiviteter for det meste rettet mot deres egne landsmenn og ikke mot tyskerne. «Borgerkrigen» som kong Haakon kalte det i kringkastingen fra London i 1940 fortsatte til den bitre slutt. Det er ekko av den fremdeles.

Kanskje dette ikke var «fullt samarbeide». Men det var veldig nær det og Mrs Ophuls og Harris burde ha nevnt de danske og norske tilfeller av hensyn til perspektivet.

Tar man hele den norske affære under ett og ikke starter eller slutter på en eller annen vilkårlig dato for at det skal passe en spesiell klikk, så var det lite eller intet å velge mellom for de impliserte, moralsk, legalt eller i praktiske termer. Hver gjorde sitt beste for sitt land så langt forstanden og evnene rakk og periodens fryktelige situasjoner tilsa.

Dette poeng er understreket av de engelske anmeldere av den franske film. T.C. Worsley sier i FT: «Filmen sluttet med et alt for kort glimt av befrielsens brutale periode. Av de mange hundre mennesker som ble arrestert kom bare halvparten for retten. Hva som hendte med resten, og på foranledning av hvem, ble ikke røbet, kanskje det ikke var kjent. Men den forferdende ting var å se mobben — den samme som hadde hilst marskalkens offentlige opp-treden med fascisthilsen — nå fryde seg over barberingen av kvinner som hadde samarbeidet, eller snerre til og spytte på tyske fanger.»

Hvor det minner om den norske mob som skrek etter Quislings blod utenfor hans fengsel 2 timer etter at han selv hadde overgitt seg fredelig i god tro! Og om den skadefro flokk, innbefattet dommer Erik Solem, Quis-

Når alt kommer til alt var det jo Terje Wold som beordret overgivelse av Oslo til snau 2000 luftbårne tyske soldater, som så med et musikkorps i spissen ble eskortert inn i hovedstaden av Welhavens rid. politi.

lings politiske opponent som næret et selvtilstått «patologisk hat» til ham, på Akershus festning eksekusjonsdagen!

Føler «Hjemmefront»-guttene seg stolte idag, undres jeg på, over å ha stjålet rødrevpelsene, bijouteri og små sparepenger fra de franske horer ved det tyske bordell i Dronningens gate da pikene ble fløyet hjem?

Og hva med forøverne av de 300 eller flere «snikmord», for det meste autorisert av den trygge, selvbe-hagelige norske eksilregjering — sover de godt?

Føler de 250 000 nordmenn som arbeidet for tyskerne i Norge for god betaling og andre fordeler seg som patriotiske «gode nordmenn» idag?

Føler omkring 10 000 norske piker som fødte tyske babyer under okkupasjonen at de sviktet sitt land?

Har den tidligere justisminister og høyesterettsjustitiarius Terje Wold, som kokte sammen rettsoppgjøret med sine «fremragende» kolleger, aldri mareritt? Minnes han aldri sine idealistiske studenterdager og sin barndom blant enkle folk i Nord-Norge, og lurte på om ca. 100 000 nordmenn virkelig var forrædere? Når alt kommer til alt, så var det han som arrangerte at politimester Kristian Welhaven overleverte Oslo, en hovedstad med nesten en halv million innbyggere, til mindre enn 2 000 tyske luftbårne tropper — uten et skudd — ekskortert av norsk ridende politi — med et militærorkester i spissen. Hvorledes tilpasser hans erfarne lovhjerne hans handlinger i april 1940 med mai 1945? «Vi har ganske enkelt skiftet hilsen», sa Oslo-politiet seg imellom da «Revolverharry» Södermann overtok Nr. 19!

Her er et tema som vedrører enhver, mann, kvinne eller barn, i Norge — nesten 4 millioner tilsammen. Så hva med et norsk sidestykke til «Sorgen og medlidenheten»? Med fravær av «censorship by inertia» garanterer jeg at det ville sprengte alle kasserekorder i Norge og få med seg en internasjonal suksess i tillegg.

Som Mendes-France sier: «Tilskuermengden ved (den franske) filmen består for størsteparten av unge mennesker. De nærer enorm interesse for perioden etter befrielsen. Det var en eksplosjon av avsløringer, men Resistance okkuperte forgrunnen. Yngre folk hørte bare den side av det og uunn-gåelig ble det bygget opp en slags myte.» Tu quoque, Norge.

Eller skal vi måtte holde ut evig med Sverre Løberg

Stort tilbud av tyske bøker

Vi kan ikke ligge med noe stort lager av tyske bøker, men vi skaffer dem iallfall i løpet av senest 14 dager.

Hver jul kommer det alltid noen efternølere som ikke får fatt i de bøker de ønsker til jul fordi de er for sent ute. Så bestill i tide. Ved forskuddsbetaling leveres bøkene fritt tilsendt. Ved etterkrav kommer frakt og oppkravsgebyr i tillegg og det blir det jo noen kroner av.

I dag anbefaler vi:

SONDERREIHE SOLDATENTUM UND ZEITGESCHICHTE
Pris i Coverluxumschlag kr. 22,— (Innbundet kr. 45,—)

ERICH KERN: General Pannwitz und seine Kosaken
ERICH KERN: Der grosse Rausch. Russlandf. 1941—45
(En verdenskjent bok oversatt til en rekke sprog)

INGO PETERSSON: Die Flucht des Untersturmführers «Vorwärts»

INGO PETERSSON: Ein sonderlicher Haufen.
(Fra Waffen-SS straffeenhet)

KARL BALZER: Der 20. Juli und der Landesverrat

ERICH KERN: Meineid gegen Deutschland

HEINRICH HÄRTLE: Die Kriegsschuld der Sieger

PETER KLEIST: Die europäische Tragödie.

ANDRE BØKER:

ERICH KERN: Adolf Hitler und seine Bewegung — Der Parteiführer
Innb. kr. 60,—

ERICH KERN: Adolf Hitler und das Dritte Reich — Der Staatsmann
Innb. kr. 60,—

(Foreligger i midten av november)

FLUGKAPITÄN HANS BAUR: Mit Mächtigen zwischen Himmel und Erde — Chefpilot bei Adolf Hitler.
(I Coverluxumschlag kr. 32,—) Innb. kr. 42,—

JACQUES BENOIST-MÉCHIN: Wollte Adolf Hitler den Krieg — Das Jahr 1939 — Generalprobe der Gewalt
Innb. kr. 60,—

PETER KLEIST: Aufbruch und Sturz des 3. Reiches.
Innb. kr. 60,—

HANS-ULRICH RUDEL: Trotzdem — (Rudel var 2. verdenskrigs mest berømte krigsflyver)
Innb. kr. 42,—

FOLK OG LANDS BOKTJENESTE

Postboks 3214, Oslo 4

Postgiro 164 50

DEN SISTE MOHIKANER - -

(Forts. fra side 1)

ningsdokumenter, registre fra Stapo, Hirden, NS og de norske politimyndigheter i Sverige under krigen.

Ved flyttingen fra Victoria Terrasse vil kriminalpolitets landssvikavdeling formelt opphøre. Fremdeles etterlyses syv landssvikere som unndrog seg straff etter det tyske sammenbruddet. De ettersøkte oppholder seg i Spania og Sør-Amerika.

Reminisensen fra landssvikavdelingen — pensjonert avdelingssjef Asbjørn Svenkesen var i de siste årene alene om å bestyre landssvikarkivene. Den 72-årige politimannen har vært i etaten siden 1920 — men rømte til Sverige i 1943. (Da han formodentlig plutselig oppdaget både at Norge var i krig med Tyskland og at Tyskland ville tape krigen. Vår bemerkning.)

som karer til seg en helterolle? Når alt kommer til alt, så var det omkring 7000 frontkjempere også, som satte dette at Norge skulle overleve foran eget liv og utgjød sitt blod like rikelig som sine feller i Frankrike. Begge grupper kjempet mot bolsjevismen — noe NATO har vært bestemt for de siste 25 år — og både Quisling

og Churchill gikk inn for en generasjon eller mere før annen verdenskrig også.

Kanskje folk en dag vil innse at annen verdenskrig var tresidig og trekke de passende barmhjertige og forståelsesfulle konklusjoner. Det er dette alt dreier seg om. Vi lever og lærer — bortsett fra i det «trege» Norge.

Likvideringen - -

(Forts. fra side 5)

leger gråte som barn da de obduserte liket av en ung kvinne som var myrdet. Hun var sprettet opp i maven og barnet var drept.

Jeg så talløse hender folde seg i bønn om nåde. Det nyttet bare så lite. De måtte dø!

Jeg hørte rop om nåde som bare fikk drukne latterbrøl til svar.

Jeg har vandret i døds-skyggens dal og hørt ropene stige mot himlen. Da gråt jeg, for jeg forsto tilslutt; at å lete etter rettferdighet i denne malstrømmen var håpløst.

Så vandret jeg hjem igjen. Gjennom dager og netter vandret jeg. Og etterhvert som jeg gikk blåste stormen sitt Requiem og natten senket sitt duse slør ned over de myrdedes siste hvilested.

Men nå er tiden kommet til å kreve de skyldige og deres etterkommere til regnskap.

Jeg taler på vegne av over 300 myrdede.

Jeg taler på vegne av dem som sitter igjen og hvis liv i alle disse år har vært og er — en hvileløs vandring i helvetes skygger.

Jeg anklager dem som kan ete sitt brød, mens deres ofres etterlatte sulter. Jeg anklager dem som kan elske sin kvinne, når naboen er berøvet denne muligheten gjennom kastrasjon.

Jeg anklager dem som kan tale om fred og brorskap, når de samtidig eier ting som er kjøpt for penger, røvet fra lik.

Jeg anklager de av Kirkens menn, som preker kristendom for sine menigheter, når de selv har vært med på å myrde. Eller å gi forhånds-«grid» til drapsmennene. Jeg anklager Kirken for dens unnfallenhet overfor disse.

Jeg anklager hver eneste en som har medvirket til drap og vold på uskyldige menn, kvinner og barn.

Jeg anklager dem for å ha ødelagt vårt land for generasjoner. Jeg anklager dem for å ha skrevet det mørkeste kapittel i vårt lands historie. Det er ingen tilgivelse tilovers for deres synd.

Jeg anklager myndighetene for systematisk å så hatets gift i uskyldige barne-sinn — for å spre løgnen som sannhet.

Jeg anklager dere alle, på vegne av over tre hundre menn, kvinner og barn som alle ble uskyldig myrdet.

Jeg skal kreve dere til regnskap for hver eneste en av disse. Og dere kan ikke unnså dere. **ALDRI.**

Den dansen — mine herre «helter» og «patrioter» — skal dere få danse med deres ofre.

Vil dere like den dansen?
G.K.

*

Svenkesen var en av de første som ble satt inn i landssviketterforskningen i 1945. Han ble pensjonert for noen år siden, men ble ansatt på nytt for å holde orden i landssvikoppgjøret. (Og det kan nok trenges! Vår bemerkning.) Asbjørn Svenkesen er alene tilbake blant de 200 etterforskerne som etter frigjøringen ble satt til å renske opp blant store og små krigsforbrytere (!).

Slik fortøner det seg altså i dette berømmelige hjemmefrontorgans øyne. Men hva med de virkelige norske krigsforbrytere, morderne og drapsmennene med blod på sine hender hvis gjerninger ikke er etterforsket. Hva mener bladets redaksjon om dem?

I den fantasifulle beretningen hører vi ellers om en ny og ukjent bragd fra hjemmefrontens side, den «inntok Victoria Terrasse og nazihovedkvarteret på Furu-lund.» Tappert gjort!

«Flyttingen av arkivene har vært diskutert siden 1966», beretter VG videre. «Man har lenge hatt håp om å få arkivene inn i Riksarkivets planlagte nybygg på

Kringsjå. Bygget ble imidlertid rammet av Regjerings sparekniv — bevilgningen ble strøket av siste budsjett. Bygget skulle vært igangsatt i høst — men dette er utsatt inntil videre.»

Så det kan altså forven-es at NS-folkene opphold i Hjemmefrontmuseets lokaler på Akershus ikke blir så svært langvarig. Kanskje den avdankede «gode» politimann, som forsvant til Sverige i 1943 og vendte frykkelig tilbake, i mellomtiden kan få forlenget pensjonist-jobben med å passe på at museets folk ikke kvarter av landssvikarkivet. Skal en dømme etter hva som hendte i 1945, så er jo ikke hjemmefrontfolkene helt sikre når det gjelder å kjenne forskjell på mitt og ditt.

TRIVIALITETENS ONDE

For mange millioner mennesker består sivilisasjonen i å holde et treskeverk igang, slik at man kan få det mel som blir til det brød, som igjen gir dem kraft til å holde treskeverket igang.

(-Raymond Fosdick)

MOT STUPET...

(Forts. fra side 5)

kjønnsliv og sitt fjernsyn. De leser selvfølgelig om gjerne vitenskapsmenn med skumle profetier, men de VET selvfølgelig at fremgangen vil fortsette, at vi skal få stadig høyere lønninger, flere biler, større boliger...

Det hele er uhyggelig og egentlig et mysterium. Informasjonene om katastrofen er lett tilgjengelige og ubestridelige, men de blir ikke tatt til følge. Alt glir videre mot avgrunnen.

Og det skjer uavhengig av politisk system. Det skjer i sosialistiske stater, det skjer i privatkapitalistiske. Nykommunistenes gnål om at «kapitalisma har skylda...» er for lett å tilbakevise, påstanden er bare interessant som eksempel på religiøs fordumming. Svartehavet og Østersjøen er like forgiftet som Atlanterhavet og Michigan-sjøen. (Eksempelvis er der ti ganger mer av giftstoffet DDT i Østersjøen enn i Nordsjøen. Hovedansvarlige er her «DDR», Sovjet—Polen og Sovjet-Russland). Og man må vel være usedvanlig sterk i troen for å hevde at «kommunistisk» skit er mindre farlig enn «privatkapitalistisk».

Selvmordspolitikken er altså ikke bare felles for vensensforskjellige økonomiske systemer, men den er også felles for liberaldemokratier og folkedemokratier, for autoritære og egalitære, for totalitære og pluralistiske systemer. Bør ikke det få oss til å tvile på det påstått dype skille mellom Østens og Vestens livsanskuelser, mellom liberalisme og sosialisme og de tilsynelatende uforenlige motsetninger disse samfunnssystemer representerer. Deres holdning og deres handling overfor vår tids og alle tiders viktigste problem viser at det motsatte er tilfelle.

De siste par århundre har i verdenshistorisk sammenheng vært en økonomisk høykonjunktur, muliggjort ved teknologiske oppfinnelser og forbedringer, og industriens anvendelse av disse. På få mannsaldrer har skjedd mer enn i tusen år tidligere. Menneskene forsto ikke og tålte ikke dette brå sprang fremover. De følte seg store og enestående, og fant ut at menneskets fornuft er til for å overvinne alt, at fremskrittet dermed er en forutbestemt nødvendighet, at mennesket er født med visse menneskeretter (altså ikke plikter), at mennesket er et produkt av miljø og ikke av arv osv., osv. I dag er dette massenes inngrodde tabuer, politiske, økonomiske og opinionsle-

GRISENES FORSVARSLINJE

Denne kringkastingssjefen vår er sannelig en mangfoldig og ordsnild herremann. Mens storparten av landet vemmes over og DAGBLADET fryder seg over det griseriet som ble servert i det svenske smussproduktet «Badjävlar», så er kringkastingstoverlege Ustvedt godt fornøyet med NRK i sin alminnelighet og «Badjävlar» i særdeleshed. Da det ble reist kritikk mot fremførelsen på Kringkastingrådets møte, bekjente han dette åpent og tilføyet at det

var det stykket omhandlet som var «snusket» og ikke NRK! Slik kan man få sagt det! Vi skulle anta at en hvilkensomhelst gris med litt selvspekt vil si noe lignende om den grisebingen den velter seg i. Det er ikke den som er «snusket» for å bruke Ustvedts betegnelse på griseriet.

*

DJENGIS MAO KHAN

Sovjetregjeringen har for alvor begynt å forberede sine undersatter på det tilsynelatende uunngåelige opp-

gjør med den kinesiske drage. Forbrødringens og de vakre ordenes tid er ugjenkallelig forbi og russiske historiebøker behandler idag forholdet Kina—Sovjet i ganske andre vendinger enn bare for kort tid siden. Flere sovjetiske forlag har bebudet verker omkring dette tema, og det forlyder at nu skal russerne virkelig få vite sannheten om mongoler- og tartarbandenes herjinger på 1300-tallet. I et av verkene skal selveste sjefsideolegen Mikhail Suslov bidra med et forord der han belyser det dagsaktuelle forhold mellom Moskva og Peking.

*

HEMMELIGE USA-VÅPEN TIL ISRAEL

Israels forsvarsutgifter er nu to og en halv gang så store som like før junikrigen i 1967 heter det i en redegjørelse fra general Yaacov Hefez som er finansiell rådgiver for landets militære øverstkommanderende. Utgiftene beløper seg til 2 500 millioner israelske pund, og er således de høyeste i verden når man tar landets størrelse og befolkning med i beregningen.

For å oppveie de siste sovjetleveranser til araberstatene, skal USA ha levert en ny type fjernstyrte bomber til Israel. Bombene er bygget på samme erfaringer som de tyske V1 fra siste krig, og det er meningen at de egyptiske raketstillingene ved kanalen skal settes ut av spillet på denne måten. Det nye våpenet flyr med overlydshastighet like over bakken, og ved masseinn-sats av slike bomber tenker man seg at arabernes forsvarssystem skal bli så «overføret» med mål at det ikke greier oppgaven sin.

*

VÆRSÅGO' NESTE

I årene etter krigen er det blitt sagt og skrevet så meget negativt om Hitler og hans kampfeller at det vel begynner å bli vrient selv for de mest ordrike hetsere å variere stoffet ytterligere. Men disse profesjonelle eftermælskjendere vet sannelig råd — i mangel av bedre åsel begynner de nu tydeligvis å kaste seg over sine tidligere oppdragsgivere på seierherrenes side: Churchill, Stalin og Roosevelt. Disse herrer er jo også etter hvert forsvunnet i historien

og deres statsmanns-storhet blir det stadig færre som bryr seg om å forsvare med alvor i blikket. Slik skriver iallfall det svenske tidsskriftet «Se» i en kommentar til det nu så beryktede møte på Jalta:

«Tre syke menn satt i Jalta og delte verden.

Det var Franklin D. Roosevelt som var svært åreforkalket og dessuten led av en hjernesvulst, et hjerteonde, samt lungekreft.

Det var Winston Churchill som led av hjertebe-svær og feber. Han holdt seg oppe på sulfatpreparater og et overdosert spritforbruk.

Det var Josef Stalin som led av myxødem, en sykdom i skjoldbruskkjertelen som bl. a. ytrer seg i hukommelsessvikt og mental forsløvning. Den russiske diktatoren var, har man senere konstatert, på Jaltamøtets tid langt inne i en alvorlig sinn-sykdom.

Disse tre herrer i en slik jammerlig psykisk og fysisk kondisjon var det, som satt med velfylte glass i hånden og fattet beslutninger som stadig vekk berører millioner menneskers liv.»

*

VI OPPFORDRER
alle som er interessert i
nøktern historieskrivning
til å sende inn aviser,
klipp, bøker, dokumenter
m.v. som kan belyse tiden
fra 1930 og senere til
INSTITUTT
FOR SAMTIDSHISTORIE
Tostrups gt. 29 — Oslo 2
Tlf. 44 68 83

FOLK og LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 — Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til
fredag fra kl. 10 til kl. 15.
Mandag og lørdag holdes kon-
toret stengt.

Redaktør Melsom kan bare
påregnes truffet etter forutgå-
ende avtale.

Abonnementpriser:
Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr.
halvår i Skandinavia. Utlandet
kr. 30,— pr. halvår. I nøytralt
omslag innenlands: Kr. 60,—
pr. år, kr. 30,— pr. halvår.

Bruk postgironr.: 16 450
Løssalg kr. 2,—

Utgiver A/S FOLK OG LAND
Viking Boktrykkeri, Oslo

Spørsmål man går — —

(Forts. fra side 5)

om det var lagt ut miner i Drøbakundet.

— Nei, var svaret, det kunne me ikkje gjera, for det kunne hende at dei var vener dei som kom!»

Dette er jo ganske interessante opplysninger som burde beskjefte Skodvin-gruppen spesielt. Og de kan vel ikke godt ties ihjel i det uendelige selvom man niholder på alle avgjørende dokumenter fra dengang både i Norge og i England. Hvis det hele da ikke var privat Secret Service-politikk. Der formodentlig etter norsk bønn og påtrykk.

Ellers kan det vel være grunn til å nevne at forsvarsministerens tilfredshet med forsvaret i Nord-Norge dengang vel må sees på bakgrunn av den totale elendighet sørpå. Det faktiske forhold var jo at man manglet nesten alt av moderne utrustning. Selv gjorde jeg tjeneste der som kompanisjef og da kompaniet i desember 1939 ble utskipt innerst inne i Varangerfjorden hadde en stor del av utstyret gått overbord i storm på Østhavet. Det var heller ikke rare greiene en-

dere er religionens offertjenere. To varianter av denne under-menneskelige religion heter liberalisme og marxisme, begge produkter av den tidligere industrialisme. Åndelig oppsop fra en tid da småbarn døde i kullgruver og tekstilfabrikker, som følge av systemets overdådige liberalitet.

Nu gjelder det ikke bare småbarns liv, men alt liv. Mot det totalitære kortsyn og den snikende nihilisme må vi reise den totale livs-vilje, den totale kamp mot tabuene og undergangskref-tene.

hadde med: to lette Madsen maskingeværer pr. tropp, ingen håndgranater, ingen stålhelmer og hva verre var effersom det var etpar meter sne, ingen ski til å begynne med! Det gikk 14 dager før man fikk ski og eftersom guttene kom fra sne-løse distrikter måtte de først læres opp til å bruke skiene.

Det bør vel også nevnes at tiltross for at det lå en stor britisk flåtestyrke utenfor kysten ved Varangerfjorden og man hver eneste dag måtte vente britisk landsetting, var hele den norske styrke — hvis en da kan bruke et slikt uttrykk — disponert ved grensen. Britene skulle man tydeligvis ikke forsvare seg mot.

Men, sant er det jo at nord-på var det iallfall samlet noen feltbataljoner infanteri og et batteri eller to under felles kommando av oberst Faye.

Med hensyn til moralen hos dette forsvaret nordpå, så kunne vel forsvarsministeren ikke godt være uviten-de om at den første forsvarssjefen fikk nervesammenbrudd og måtte sykepermitteres, at iallfall én norsk avdeling viste seg så upålitelig og kommunist-infisert at den måtte fjernes fra grensevakten, og at man midt under den skjerpede nøytralitetsvakt fikk beskjed fra Ljungbergs egen regjering om at man fryktet for et kommunistkup og at det derfor måtte settes piggråd og vakt også innad ved depoter og forlegninger.

Så det var tydeligvis ikke store fordringene forsvarsministeren stillet til et «noen-lunde forsvar». Men, så ventet man vel også der på den britiske okkupasjon? Så det ikke var så farlig?